

Handleiding natuurbeheerplan geodatabase (Arcgis) en geopackage (Qgis)

Versie 17/08/2020

Inhoud

Inleiding	1
Laag 1: Perceel.....	2
Laag 2: deel 2 - Inventarisatie	3
Laag 3: deel 2 - Objectinventarisatie_vlak	6
Laag 4: deel 2 - Objectinventarisatie_lijn	6
Laag 5: deel 2 - Objectinventarisatie_punt	6
Laag 6: deel 3 - Globaal kader	7
Laag 7: deel 3 - Ecologische visie.....	8
Laag 8: deel 3 - Sociale visie	9
Laag 9: deel 3 - Economische visie	10
Laag 10: deel 3 - Beheereenheid (= laag Natuurstreefbeeld)	11
Laag 11: deel 3 - Beheerobject_vlak	15
Laag 12: deel 3 - Beheerobject_lijn	15
Laag 13: deel 3 - Beheerobject_punt	15

Inleiding

Bij het **opstellen van een nieuw natuurbeheerplan** wordt verwacht dat je de deelnemende percelen en de beheerindeling in een GIS-laag intekent. Ook de inventarisatiegegevens kan je via een actualisering van de BWK-kartering in een GIS-laag opnemen. Daarnaast verwacht het Agentschap voor Natuur en Bos ook dat je een aantal kaarten aanlevert met de ruimtelijke toewijzing van de beheervisie en de beheerdoelstellingen. Natuur en Bos stelt hiervoor een **sjabloon** ter beschikking voor een geodatabase in ArcGIS of een geopackage in QGIS, waarmee je op een eenvoudige manier deze kaarten kan aanmaken, inclusief de nodige informatie voor de berekening van beheersubsidies.

Bij de **omzetting** van een bosbeheerplan of beheerplan van een erkend natuurreservaat **naar een natuurbeheerplan nieuwe stijl** stelt Natuur en Bos zelf de geodatabase (zonder inventarisatiegegevens) zo goed mogelijk op en bezorgt die samen met het evaluatieverslag aan de beheerder.

Voor meer info over het natuurbeheerplan en het opstellen ervan en over de omzetting van de bestaande beheerplannen naar natuurbeheerplannen nieuwe stijl, zie:

<https://natuurenbos.be/natuurbeheerplan>

Je kan het sjabloon zowel voor ArcGIS als voor QGIS als een zip-file downloaden op de [website van Natuur en Bos](#) .

Voor ArcGIS bevat de zip-file:

1. Het ArcGISproject (mxd)
2. Geodatabase (gdb)

Om te starten moet je beide bestanden unzippen. Naargelang de versie van Arcgis waarmee je werkt gebruik je het mxd -bestand 102, 104 of 107. Je kopieert ze samen naar één plaats en geeft ze best een nieuwe naam.

In wat volgt vind je een beschrijving van de verschillende lagen en de in te vullen gegevens. De titel van de laag verwijst ook naar het deel van het beheerplan waarmee de gegevens van de laag corresponderen. (vb deel 3 Globaal kader). Waar nodig vind je ook instructies en tips om de kwaliteit van de aangeleverde data te garanderen.

Dat is o.m. belangrijk omdat de aangeleverde GIS-lagen van de natuurbeheerplannen op termijn als basis zullen dienen voor één overkoepelende GIS-laag met alle natuurbeheerplannen.

Laag 1: Perceel

Je begint met het aanmaken van de laag met de administratieve percelen (= kadastrale percelen).

De percelen moeten gebaseerd zijn op het GRB. Je kan daarvoor best de laag 'GRB - ADP - administratief perceel' als data downloaden op www.geopunt.be. Je selecteert de effectief aan het beheerplan deelnemende percelen en je kopieert de selectie naar de laag *Perceel*.

Als je het globaal kader uitwerkt voor een ruimer gebied, moet je de percelen gelegen in dat ruimer gebied hier niet opnemen.

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID -SHAPE

automatisch ingevulde velden

OIDN - UIDN – CAPAKEY

Deze drie velden vormen de unieke verwijzing naar het administratief perceel en de versie van de laag die je gebruikt hebt. Dat is nodig omdat na verloop van tijd sommige administratieve percelen aangepast worden met behoud van de capakey. Met OIDN en UIDN kunnen de exacte grenzen van het perceel altijd gereconstrueerd worden. Als je de administratieve percelen gekopieerd hebt van de laag 'GRB -ADP -administratief perceel' zijn deze velden automatisch ingevuld.

NatuurbeheerplanType

Type 1
Type 2
Type 3
Type 4
ErfgoedBP

Hier vul je per perceel het type natuurbeheerplan in. Dat is vooral van belang voor de ruimtelijke toewijzing bij een combinatie van meerdere types in één natuurbeheerplan.

‘ErfgoedBP’ is bedoeld voor die percelen in een geïntegreerd beheersplan die uitgesloten zijn van de rechtsgevolgen van een goedgekeurd natuurbeheerplan, omdat het percelen zijn die niet beheerd worden ten behoeve van natuurbehoud, maar enkel in functie van beheer van onroerend erfgoed. Deze percelen neem je niet op in de laag *beheereenheden*.

Omtrek_m – Opp_ha

Deze velden worden automatisch ingevuld en geven de omtrek en de oppervlakte van het perceel aan.

DeelPerceel

Hier vul je enkel ‘deel’ in als slechts een deel van het administratief perceel opgenomen wordt in het natuurbeheerplan.

In dat geval kan je dat op de kaart best intekenen door eerst het volledige perceel toe te voegen en vervolgens op te splitsen en het deel dat niet deelneemt aan het beheerplan te verwijderen. (In ArcGIS: perceel selecteren, *cut polygon* tool, ongewenste deel verwijderen.)

Goedkeuringsdatum - Registratienummer

Deze velden worden na goedkeuring van het natuurbeheerplan (of de wijziging ervan) door Natuur en Bos zelf ingevuld.

Laag 2: deel 2 - Inventarisatie

Je voert de inventarisatie enkel uit voor de deelnemende percelen.

Voor je op het terrein gaat maak je in GIS veldkaarten van het terrein met een gemiddelde schaal 1:5000. Je combineert recente luchtfoto's met de BWK-afbakening (Biologische Waarderingskaart) zeer dun (0.4) en half doorzichtig.

Vertrek bij de inventarisatie op het terrein van de bestaande begrenzingen en inhoud van de BWK, die je kan 'hergebruiken' of aanpassen. Op de veldkaart noteer je voorlopig ook alle gegevens, die je dan nadien in de geodatabank zal invoeren:

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID-SHAPE- Omtrek m – Opp ha

automatisch ingevulde velden

NaamInventarisatie

Vul hier de naam of het nummer van de inventarisatie-eenheid in

Inventarisatiedatum

De datum van het terreinbezoek

EENH1 – EENH8

De BWK-codes (maximaal 8) die voorkomen op het terrein. Je duidt de code aan via een keuzelijst. Je neemt deze code over van de BWK-kaart of, als de situatie op het terrein anders is dan op de kaart aangegeven, ken je zelf een of meerdere BWK-codes toe. Meer uitleg over alle BWK-codes vind je op <https://www.ecopedia.be/pagina/de-biologische-waarderingskaart>.

V1 – V2 – V3

De velden V1, V2 en V3 duiden op een relatie tussen de karteringseenheden. Bijv. V1= 12 wijst op een relatie tussen EENH1 en EENH2. V2= '34' wijst op een relatie tussen EENH3 en EENH4. Op de BWK-kaart zelf zie je die verhouding als / weergegeven (bijv. ppmb/qb). De relatie geeft een verband of successie weer, waarbij de tweede component meestal wijst op de ondergroei in een gelaagdheid. Vegetaties die als / weergegeven worden, zijn homogeen verspreid aanwezig in het betreffende perceel. Indien één van de tweede karteringseenheden maar plaatselijk aanwezig is, vul je in de velden V1-V2-V3 niets in. Op de BWK-kaart is dit als een complex (EENH1 + EENH2) weer te geven.

Graslandfase

Voor de graslanden bepaal je de graslandfase. Meer informatie hoe je dit doet vind je op <https://www.ecopedia.be/pagina/inleiding-graslandfases>

fase 0: raaigrasland
fase 0-1: overgang tss fase 0 en 1
fase 1: grassenmix
fase 1-2: overgang tss fase 1 en 2
fase 2: dominant stadium
fase 2-3: overgang tss fase 2 en 3
fase 3: gras-kruidenmix
fase 3-4: overgang tss fase 3 en 4
fase 4: bloemrijk grasland
fase 4-5: overgang tss fase 4 en 5
fase 5: schraalland

BosActueelInheems

Dit vak vul je voor bossen in als je een aanvullende subsidie voor bosvorming voorziet / overweegt. Geef dan aan of er in het bosbestand momenteel meer of minder dan 20% (bedekking) bestaat uit inheemse boomsoorten.

< 20% inheemse soorten
> 20% inheemse soorten

Onder inheemse boomsoorten wordt verstaan: de boomsoorten die voorkomen in [bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende het verlenen van subsidies voor bebossing en herbebossing met toepassing van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling voor de programmaperiode 2014-2020](#).

Bosleeftijd

Bosleeftijd < 60 jaar
Bosleeftijd > 60 jaar
Bosleeftijd > 100 jaar

Dit vak vul je voor bossen in als een aanvullende subsidie voorziet / overweegt voor één van de hieronder vermelde subsidies:

1. De aanvullende subsidie voor bosomvorming: In geval van bosomvorming van een bosbestand naar het natuurstreefbeeld rbbppm (structuurrijke, oude bestanden van grove den met een minimale leeftijd van tachtig jaar), moet het bosbestand bij de goedkeuring/evaluatie van het natuurbeheerplan minstens een leeftijd van zestig jaar hebben.
2. De aanvullende subsidie voor het bereiken en het beheer van het natuurstreefbeeld onbeheerde climaxvegetaties (enkel voor natuurbeheerplan type 4): vanaf een bosleeftijd van 100 jaar komt de beheereenheid in aanmerking voor de verhoogde subsidie (voor zover het ook gaat over een bos op voedselrijke bodem met en potentieel hoge opstandswaarde).

HAB1 – HAB8 en PHAB1 – PHAB8

In de kolommen HAB1 tot HAB8 vermeld je welke (maximaal 8) Europees te beschermen habitats, regionaal belangrijke biotopen (RBB) of andere subsidieerbare vegetaties er in de betrokken inventarisatie-eenheid aanwezig zijn. Je kan je hiervoor ook baseren op de Natura 2000-habitatkaart (te raadplagen op www.geopunt.be). In de kolommen PHAB1 tot PHAB8 geef je het percentage van de oppervlakte van de inventarisatie-eenheid in voor elk van de vermelde habitats, RBB of andere vegetatie.

Vul in HAB1 het meest voorkomende habitat of RBB in en ga verder in HAB2, 3 ,.. in afnemende volgorde van voorkomen. Zorg ervoor dat de som van de percentages vermeld in PHAB1 tot 8 steeds 100% bedraagt.

De keuzelijst geeft alle hier voorkomende Europees te beschermen habitats, RBB en andere subsidieerbare vegetaties weer. Als er in een inventarisatie-eenheid (of een deel ervan) geen van deze vegetaties voorkomt kies je 'gh'.

Voor een omschrijving van de vermelde vegetaties: zie <https://www.ecopedia.be/pagina/europees-beschermde-natuur-de-habitattypes> en ook bijlage 4 in de [Handleiding Natuurbeheerplan type 2, 3 of 4 DEEL 3 Beheerdoelstellingen](#).

INFO

In dit veld kan je allerlei informatie noteren, bijv. over waterstand, omgevingsinvloeden, bezoekersdruk, ...

Registratienummer

Natuur en Bos vult dit veld in na goedkeuring van het natuurbeheerplan

Laag 3: deel 2 - Objectinventarisatie_vlak

Laag 4: deel 2 - Objectinventarisatie_lijn

Laag 5: deel 2 - Objectinventarisatie_punt

In deze lagen kan je een hele reeks elementen (objecten), die losstaan van de inventarisatie-eenheden, in kaart brengen. Teken minstens elk element in waarvoor je specifieke doelen of beheermaatregelen zal uitwerken (KLE, infrastructuur, zones met invasieve exoten, erfgoedelementen, ...).

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID -SHAPE – Omtrek_m – Opp_ha

automatisch ingevulde velden. (bij punt: geen omtrek en opp.; bij lijn: enkel omtrek)

ObjectinventarisatieNaam

Geef elk object een naam of nummer

Inventarisatiedatum

De datum van het terreinbezoek

ObjectinventarisatieCategorie

Voor elke objectinventarisatiecategorie verschijnt er in het veld Objectinventarisatietype een aangepaste keuzelijst. Volgende categorieën zijn beschikbaar:

1. Bosbalans
2. Toegankelijkheid
3. Erfgoedzones
4. Fauna en Flora
5. Monitoring
6. Gebouw
7. Infobord-wegwijzer
8. Infrastructuur
9. KLE
10. Terreinbeheer
11. Wegen en Paden

ObjectinventarisatieType

Duid het overeenstemmende objecttype aan

Eenheid - Hoeveelheid

aantal
m
m ²

Duid waar mogelijk eenheden en hoeveelheid aan

INFO

In dit veld kan je allerhande informatie noteren over het object: soort, materiaal, toestand,...

Registratienummer

Dit veld wordt na goedkeuring van het natuurbeheerplan door Natuur en Bos ingevuld

Laag 6: deel 3 - Globaal kader

In deze laag neem je de contouren op van het gebied waarvoor je het natuurbeheerplan opstelt. Dat omvat de effectief deelnemende percelen en - indien van toepassing - ook de percelen in het ruimer gebied waarvoor je het globaal kader/de beheervisie hebt uitgewerkt.

Hoe je de laag *Globaal kader* maakt verschilt naargelang je al of niet werkt met een ruimer gebied.

1. Als je het natuurbeheerplan enkel voor effectief deelnemende percelen opstelt: je kopieert best de percelen uit de laag Perceel en voegt ze samen (dissolve). Zo ben je zeker dat de buitengrenzen ook perfect samenvallen met de grenzen van administratieve percelen.
2. Als je rond de effectief deelnemende percelen een ruimer gebied wil opnemen in het globaal kader: de zone buiten of rond de effectief deelnemende percelen kan je vrij intekenen.

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID -SHAPE

automatisch ingevulde velden

NaamIndiener

de naam van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die het natuurbeheerplan indient

HoedanigheidIndiener

Beheerder
Gevolmachtigde

beheerder: als het natuurbeheerplan is opgesteld voor één beheerder

gevolmachtigde: bij een gezamenlijk natuurbeheerplan

NaamNatuurbeheerplan

de naam van het natuurbeheerplan of het gebied waarvoor het plan wordt opgesteld

RegistratienummerOudeWetgeving

Natuur en Bos vult dit veld in bij omzetting van een oud beheerplan naar een natuurbeheerplan nieuwe stijl.

Natuurbeheerplan Type

Type 1

Type 2
Type 3
Type 4
Type 2, 3 en/of 4

Bij type 2, 3 en/of 4 (een combinatie van meerdere types) kan je de ruimtelijke toewijzing van de zones met een verschillend type doen in de laag *Perceel*.

Procesfase

Engagement tot natuurbeheerplan
Verkenning
Natuurbeheerplan
Overeenkomst gelijkwaardig aan natuurbeheerplan

Kies 'natuurbeheerplan'.

Omtrek_m – Opp_ha

Deze velden worden automatisch ingevuld en geven de omtrek en de oppervlakte.

Registratienummer – GoedkeuringsdatumGlobaalkader - EinddatumNatuurbeheerplan

Natuur en Bos vult deze velden in na goedkeuring van het natuurbeheerplan of na de omzetting van het oude beheerplan naar een natuurbeheerplan nieuwe stijl.

In het veld GoedkeuringsdatumGlobaalkader komt de goedkeuringsdatum voor het volledige natuurbeheerplan. Bij latere wijzigingen van het plan blijft deze datum behouden. Daarentegen: bij het veld 'goedkeuringsdatum' in de lagen *Perceel*, *Beheereenheid en Beheerobject* komt er een nieuwe datum waarop latere wijzigingen van het natuurbeheerplan goedgekeurd worden.

Laag 7: deel 3 - Ecologische visie

Je brengt in deze laag de beheervisie voor de ecologische functie in kaart.

Op basis van de structuur en de visuele kenmerken van het beoogde landschap deel je het volledige terrein (inclusief het ruimer gebied) in polygonen met een bepaald landschapstype in. Zie keuzelijst in het veld 'Ecologische visie'. Overlapping van meerdere polygonen is niet toegestaan.

Je kan hiervoor best de contouren van het gebied kopiëren vanuit de laag globaal kader. Vervolgens teken je de verschillende landschapstypes door de polygoon te splitsen (cut). Zo ben je zeker dat de buitengrenzen exact overeenkomen met de grenzen van het globaal kader.

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID -SHAPE

automatisch ingevulde velden

Ecologische visie

0.0 Geen natuurdoel vegetatie
1.0 Landschap buitendijkse slikken, schorren & estuaria
2.0_O Open landschap strand & duinen
2.0_H Halfopen landschap strand & duinen
2.0_G Gesloten landschap strand & duinen
3.0_O Open landschap water en moerassen
3.0_H Halfopen landschap water en moerassen
4.0_O Open landschap heide en landduinen
4.0_H Halfopen landschap heide en landduinen
5.0_O Open landschap struwelen, ruigtes & pioniervegetaties
5.0_H Halfopen landschap struwelen, ruigtes & pioniervegetaties
5.0_G Gesloten landschap struwelen, ruigtes & pioniervegetaties
6.0_O Open landschap graslanden
6.0_H Halfopen landschap graslanden
8.0 Landschap mergelgrotten
9.0_H Halfopen landschap bossen
9.0_G Gesloten landschap bossen
10.0 Kleine landschapselementen
11.0 Landschap leefgebied
12.0 Landschap procesgestuurde natuur

Omtrek_m – Opp_ha

Deze velden worden automatisch ingevuld en geven de omtrek en de oppervlakte.

Registratienummer

Dit veld wordt na goedkeuring door Natuur en Bos ingevuld

Laag 8: deel 3 - Sociale visie

Je brengt in deze laag de beheervisie voor de sociale functie in kaart.

Je deelt het volledige terrein (inclusief het ruimer gebied) in polygonen in, met één of meerdere categorieën voor de sociale functie. Zie lijst in het veld Sociale visie.

Je kan hiervoor best opnieuw de contouren van het gebied kopiëren vanuit de laag globaal kader. Vervolgens teken je de zones met een verschillende invulling van de sociale functie door de polygoon te splitsen (cut). Zo ben je zeker dat de buitengrenzen exact overeenkomen met de grenzen van het globaal kader.

Overlapping van polygonen is hier wel mogelijk. Bij overlappende zones (bv. Cultuurhistorie en beleving) kopieer je voor het tekenen van elke zone eerst de omtrek uit de laag globaal kader naar de laag visie sociaal. Vervolgens splits je de polygoon (cut) en verwijdert het niet relevante deel.

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID -SHAPE

automatisch ingevulde velden

Sociale Visie

20.1 Beleving
20.2 Wetenschappelijk onderzoek
20.3 Cultuurhistorie
20.4 Natuurbegraafplek
20.5 Sociale doelen: andere
20.6 Geen sociaal doel

Omtrek_m – opp_ha

Deze velden worden automatisch ingevuld en geven de omtrek en de oppervlakte.

Registratienummer

Natuur en Bos vult dit veld in na goedkeuring van het natuurbeheerplan

Laag 9: deel 3 - Economische visie

Je brengt in deze laag de beheervisie voor de economische functie in kaart.

Je deelt het volledige terrein (inclusief het ruimer gebied) in polygoon in, met één of meerdere categorieën voor de economische functie. Zie lijst in het veld Economische visie.

Je kan hiervoor best opnieuw de contouren van het gebied kopiëren vanuit de laag globaal kader. Vervolgens teken je de zones met een verschillende invulling van de economische functie door de polygoon te splitsen (cut). Zo ben je zeker dat de buitengrenzen exact overeenkomen met de grenzen van het globaal kader.

Overlapping van polygoon is ook hier dus mogelijk. Bij overlappende zones (vb. houtoogst en wildbeheer) kopieer je voor het tekenen van elke zone eerst de omtrek uit de laag globaal kader naar de laag visie economisch. Vervolgens splits je de polygoon (cut) en verwijdert het niet relevante deel.

Gegevens in de attributentabel:**OBJECTID -SHAPE**

automatisch ingevulde velden

EconomischeVisie

30.1 Houtoogst
30.2 Wildbeheer
30.3 Visvangst
30.4 Voedselproductie
30.5 Economisch doel: andere
30.6 Geen economisch doel

Omtrek_m – Opp-ha

Deze velden worden automatisch ingevuld en geven de omtrek en de oppervlakte.

Registratienummer

Natuur en Bos vult dit veld in na goedkeuring van het natuurbeheerplan

Laag 10: deel 3 - Beheereenheid (= laag Natuurstreefbeeld)

Dit is de laag met de **beheerindeling**. Je maakt de beheerindeling enkel voor de effectief deelnemende percelen (dus niet voor het ruimer gebied). Voor meer informatie over de indeling in beheereenheden: [Handleiding natuurbeheerplan type 2, 3 of 4 DEEL 2 inventaris](#)

Om de kwaliteit van de GIS-data te bewaken geven we hier enkele tips mee:

- Buitengrenzen: Je kopieert de percelen uit de laag Perceel en voegt ze samen (merge). Zo ben je zeker dat de buitengrenzen ook perfect samenvallen met de grenzen van administratieve percelen.
- Beheereenheden:
 - Om overlap en slivers te vermijden start je best vanaf de buitengrens en je knipt telkens een geselecteerde polygoon (select en cut).
 - Bij een beheereenheid die helemaal omgeven is door een andere beheereenheid: vermijd dubbele telling van de oppervlakte. Hiervoor selecteer je de enclave en knipt ze (edit – clip) uit de omliggende beheereenheid. Het overlappende deel mag weg (discard).
- Controleer na het intekenen goed in de attributentabel of alle beheereenheden met de juiste oppervlaktes zijn opgenomen.

In de laag *Beheereenheid* worden eveneens **de ecologische beheerdoelstellingen** in kaart gebracht.

De laag *Natuurstreefbeeld* is identiek aan de laag *Beheereenheid*, maar nu met inkleuring van de natuurstreefbeelden.

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID -SHAPE – Omtrek_m – Opp_ha

Automatisch ingevulde velden

BeheereenheidID

Technisch identificatienummer. Dit veld wordt automatisch ingevuld wanneer nodig.

Naam Beheereenheid

Vul hier de naam of het nummer van de beheereenheid in.

TypeBeheerder

Natuurlijke persoon
Privaatrechtelijke rechtspersoon
Agentschap voor Natuur en Bos
Andere Vlaamse overheid
Bestuur
Andere

Dit veld is van belang voor de berekening van de subsidies. Duid in de keuzelijst het soort beheerder aan. Doe dit voor elke beheereenheid. Per beheereenheid kan er maar één beheerder zijn.

Meer info over het begrip 'beheerder' en het begrip 'bestuur' vind je op <https://www.natuurenbos.be/beleid-wetgeving/natuurbeheer/natuurbeheerplan/begrippenlijst-natuurbeheerplan>

Subsidies worden alleen toegekend aan natuurlijke personen, privaatrechtelijke rechtspersonen en besturen. Besturen komen niet in aanmerking voor de aanvullende subsidie voor bosvorming.

Indien de beheerder verschillend is van de eigenaar, is enkel het statuut van de beheerder bepalend of de subsidie toegekend wordt. Het statuut van de eigenaar speelt dan geen rol.

Naam beheerder

Bij een gezamenlijk beheerplan kan je hier per beheereenheid de naam van de resp. beheerder invullen. Als er maar één beheerder is voor het natuurbeheerplan mag je dit veld leeg laten.

Natuurbeheerdoel

Natuurstreefbeeld vegetaties komen vaak in complexen voor die je kunt benoemen door zgn. '**geclusterde natuurdoelen**' met deels gemeenschappelijke kenmerken en/of factoren. Per beheereenheid bepaal je welk geclusterd natuurstreefbeeld vooropgesteld wordt. Kies hiervoor uit de keuzelijst.

0.0 Geen natuurdoel vegetatie
1.1 Buitendijkse slikken, schorren & estuaria
2.1 Embryonale & wandelende duinen
2.2 Vastgelegde duinen met mossen, grassen of struweel
2.3 Beboste duinen
3.1 Voedselarme vennen en plassen
3.2 Voedselarme, zuur bruingekleurde vennen
3.3 Vegetatierijke plassen
3.4 Andere plassen
3.5 Stromende wateren
3.6 Oevervegetaties
3.7 Moerassen
4.1 Landduinen
4.2 Vochtige heide & hoogveen
4.3 Droge heide
4.4 Gedegradeerde heide
5.1 Droge struwelen
5.2 Vochtige struwelen
5.3 Droge ruigten
5.4 Vochtige ruigten
5.5 Akkers
6.1 Binnendijkse slikken en schorren (grasland)
6.2 Droge schraalgraslanden

6.3 Vochtige schraalgraslanden
6.4 Droge graslanden op matig voedselrijke bodem
6.5 Vochtige graslanden op matig voedselrijke bodem
6.6 Andere soortenrijke graslanden
8.1 Mergelgrotten
9.1 Droge habitatbossen
9.2 Vochtige habitatbossen
9.3 Structuurrijk inheemse naaldbossen
9.4 Inheemse bossen
9.5 Uitheemse & gemengd inheems-uitheemse bossen
9.6 Andere bossen & parken
12.1 Mozaïeklandschap
12.2 Onbeheerde climaxvegetaties

NSB 1 tot 8 en pNSB1 tot 8

In de kolommen NSB 1 tot NSB 4 som je de specifieke natuurstreefbeelden-vegetaties (maximaal 4) op waaruit het geclusterd natuurdoel is opgebouwd. In de kolommen pNSB1 tot pNSB4 geef je het percentage van de oppervlakte van de beheereenheid in voor elk van de vermelde natuurstreefbeelden-vegetaties. Bij procesgestuurde natuur kan je tot 8 verschillende natuurstreefbeelden-vegetaties vermelden.

Vul in NSB1 het meest voorkomende natuurstreefbeeld vegetatie in en ga verder in NSB2, 3, ... in afnemende volgorde van voorkomen. Zorg ervoor dat de som van de percentages vermeld in pNSB1 tot 8 steeds 100% bedraagt.

De keuzelijst geeft alle subsidieerbare natuurstreefbeelden weer. Als je voor een beheereenheid (of een deel ervan) geen natuurstreefbeeld-vegetatie tot doel stelt kies je 'geen vegetatie NSB'.

Zie ook bijlage 1 en bijlage 2 in de [Handleiding Natuurbeheerplan type 2, 3 of 4 DEEL 3 Beheerdoelstellingen](#)

NSBLEefgebied 1 tot 4

Het is in veel gevallen niet nodig om naast natuurstreefbeelden vegetaties ook doelstellingen voor het **leefgebied van een soort** uit te werken, omdat de fauna meelift met de vegetaties en er geen fauna-specifieke beheermaatregelen genomen worden. In dat geval laat je deze cellen gewoon blanco.

Als er toch expliciet doelen voor leefgebied zijn, kies je per beheereenheid de soort uit de keuzelijst (alfabetisch geordend). Je kan per beheereenheid voor maximaal 4 soorten het leefgebied van een soort als natuurstreefbeeld aanduiden.

Aardbeivlinder	Dwergstern	Haas	Matkop	Teunisbloempijlstaart
Adder	Eikelmuis	Havik	Middelste bonte specht	Tureluur
Andere:	Eikenpage	Hazelmuis	Moerassprinkhaan	Variabele waterjuffer
Appelvink	Europese bever	Hazelworm	Nachttegaal	Veldkrekkel
Argusvlinder	Europese hamster	Heideblauwtje	Nachtzwaluw	Veldparelmoervlinder

Beekrombout	Fluiter	Heidesabelsprinkhaan	Negertje	Veldspitsmuis
Bittervoorn	Gaffelwaterjuffer	Heikikker	Noordse witsnuitlibel	Venglazemaker
Blauwborst	Geelgors	Heivlinder	Ooievaar	Venwitsnuitlibel
Blauwe kiekendief	Gekraagde roodstaart	Hoogveenglanslibel	Oranje zandoogje	Visdief
Blauwvleugelsprinkhaan	Gentiaanblauwtje	Houtsnip	Ortolaan	Vleermuizen
Bont dikkopje	Geoorde fuut	Kamsalamander	Paapje	Vliegend hert
Bonte vliegenvlanger	Gerande oeverspin	Keizersmantel	Platte schijfhoren	Vroedmeesterpad
Boomkikker	Gevlekte glanslibel	Kempense heidelibel	Poelkikker	Vroege glazenmaker
Boomklever	Gevlekte witsnuitlibel	Kemphaan	Porseleinhoen	Vuursalamander
Boomleeuwerik	Gewone bronlibel	Klaverblauwtje	Purperreiger	Watersnip
Boompieper	Gladde slang	Kleine ijsvogelvlinder	Rivierrombout	Waterspitsmuis
Bosbeekjuffer	Glanskop	Kleine parelmoervlinder	Roerdomp	Wekkertje
Bosrietzanger	Glassnijder	Kleine zilverreiger	Roodborsttapuit	Wespendief
Bosuil	Gouden tor	Kluut	Rugstreepad	Wielewaal
Braamsluiper	Goudvink	Knoflookpad	Schavertje	Woudaap
Bruin dikkopje	Grasmus	Knopsrietje	Slobeend	Wulp
Bruine eikenpage	Graspieper	Kommavlinder	Snoek	Zadelsprinkhaan
Bruine kiekendief	Grauwe gors	Korhoen	Snortikker	Zeelt
Bruine korenbout	Grauwe kiekendief	Kuifleuwerik	Spaanse vlag	Zeggenkorflak
Das	Grauwe klauwier	Kwak	Speerwaterjuffer	Zomertaling
Dodaars	Groentje	Kwartelkoning	Sprinkhaanzanger	Zompsprinkhaan
Duinpieper	Grote stern	Lentevuurspin	Steenuil	Zwarte specht
Duinsabelsprinkhaan	Grote weerschijnvlinder	Lepelaar	Steltkluut	Zwarte stern
Dwergblauwtje	Grote zilverreiger	Levendbarende hagedis	Strandplevier	Zwartkopmeeuw
Dwergmuis	Grutto	Maanwaterjuffer	Tapuit	

NSBProcesgestuurdeNatuur

Je laat dit veld leeg als het niet gaat over procesgestuurde natuur. Anders duid je hier aan of het over mozaïeklandschap gaat of over onbeheerde climaxvegetatie.

12.1 Mozaïeklandschap
12.2 Onbeheerde climaxvegetaties

Voor de berekening van de basissubsidie voor mozaïeklandschap, worden er drie types (A,B,C) onderscheiden. De types worden bepaald door de vegetaties waaruit de mozaïek is samengesteld. Zorg er dus voor dat je in de velden NSB 1 tot 8 de deelvegetaties van de mozaïek aanduidt. Het bepalen van het type mozaïeklandschap voor de berekening van de basissubsidie gebeurt dan automatisch.

Mozaïeklandschap - type A	bestaat uit ten minste twee voor een natuurbeheerplan type twee als natuurstreefbeeld in aanmerking komende vegetaties
Mozaïeklandschap - type B	bestaat ten minste voor 40% uit de natuurstreefbeelden 2310, 2330, 4010, 7150, 4030, 6430, 7140 en rbbsg
Mozaïeklandschap - type C:	ten minste voor 40% bestaat uit natuurstreefbeelden 6120, 6210, 6230, 6410, 6510, rbbhc en rbbmc
Onbeheerde climaxvegetatie	

Bosactueelinhems

Dit vak vul je enkel in als je een aanvullende subsidie voor bosomvorming aanvraagt (voor de volledige beheereenheid of voor een gedeelte ervan). Geef dan aan of er in het bosbestand momenteel meer of minder dan 20% (bedekking) bestaat uit inheemse boomsoorten.

< 20% inheemse soorten
> 20% inheemse soorten

Onder inheemse boomsoorten wordt verstaan: de boomsoorten die voorkomen in [bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende het verlenen van subsidies voor bebossing en herbebossing met toepassing van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling voor de programmaperiode 2014-2020](#).

Bosleeftijd

Bosleeftijd < 60 jaar
Bosleeftijd > 60 jaar
Bosleeftijd > 100 jaar

Dit vak moet je enkel invullen als de beheereenheid geheel of gedeeltelijk voor één van de hieronder vermelde subsidies in aanmerking komt:

3. De aanvullende subsidie voor bosomvorming: In geval van bosomvorming van een bosbestand naar het natuurstreefbeeld rbbppm (structuurrijke, oude bestanden van grove den met een minimale leeftijd van tachtig jaar), moet het bosbestand bij de goedkeuring/evaluatie van het natuurbeheerplan minstens een leeftijd van zestig jaar hebben.
4. De aanvullende subsidie voor het bereiken en het beheer van het natuurstreefbeeld onbeheerde climaxvegetaties (enkel voor natuurbeheerplan type 4): vanaf een bosleeftijd van 100 jaar komt de beheereenheid in aanmerking voor de verhoogde subsidie (voor zover het ook gaat over een bos op voedselrijke bodem met en potentieel hoge opstandswaarde).

Registratienummer – Goedkeuringsdatum

Deze velden worden na goedkeuring van het natuurbeheerplan (of een wijziging ervan) door Natuur en Bos ingevuld

Laag 11: deel 3 - Beheerobject_vlak

Laag 12: deel 3 - Beheerobject_lijn

Laag 13: deel 3 - Beheerobject_punt

In deze lagen kan je een hele reeks elementen (objecten), die losstaan van de beheereenheden, in kaart brengen.

In deze lagen breng je **minstens** volgende elementen aan:

Beheerdoelstellingen:

- permanente open plekken in het bos (bestaand en nog te creëren)
- te ontbossen en te bebossen zones
- belevingszones
- zones met een cultuurhistorisch doel

Beheermaatregelen:

- zones waarvoor je een aanvullende subsidie voor het behoud en de verbetering van een soort wenst

Gegevens in de attributentabel:

OBJECTID -SHAPE – omtrek_m – Opp_ha

automatisch ingevulde velden

BeheerobjectNaam

Geef elk object een naam of nummer

BeheerobjectCategorie

Voor elke beheerobjectcategorie verschijnt er in het veld beheerobjecttype een aangepaste keuzelijst. Volgende categoriën zijn beschikbaar:

12. Bosbalans
13. Toegankelijkheid
14. Erfgoedzones
15. Fauna en Flora
16. Monitoring
17. Gebouw
18. Infobord-wegwijzer
19. Infrastructuur
20. KLE
21. Terreinbeheer
22. Wegen en Paden

BeheerobjectType

Duid het overeenstemmende objecttype aan

MaatregelenpakketSoorten

Vul dit veld enkel in voor die zones waarvoor je een aanvullende subsidie voor het behoud en de verbetering van een soort vraagt.

1 Onderhoud van greppels met het oog op slikranden
2 Onderhoud van kleine landschapselementen: haag
3 Onderhoud van kleine landschapselementen: houtkant
4 Onderhoud van kleine landschapselementen: knotbomen
5 Onderhoud van kale bodem - microschaal
6 Gefaseerd maaien omwille van ongewervelden

7 Hakhout- of middelhoutbeheer
8 Ruimen van poelen die kleiner zijn dan 100 m ²
9 Ruimen van poelen die groter zijn dan 100 m ² en maximaal 300 m ² zijn
10 Ruimen van poelen die groter zijn dan 300 m ²
11 Traditioneel vijverbeheer kleiner dan 3 ha, met uitsluiting van slibruimen
12 Traditioneel vijverbeheer groter dan 3 ha, met uitsluiting van slibruimen
13 Maaïen bij traditioneel vijverbeheer

Eenheid - Hoeveelheid

aantal
m
m ²

Bij objecten nodig voor de berekening van de aanvullende subsidie voor behoud en verbetering van soorten vul je ook het veld 'eenheid' en 'hoeveelheid' in:

- object_lijnen: pakket 1 (greppels) en pakket 2 (hagen): **lengte** en type object invullen!
- object_vlakken: pakket 3 (houtkant), pakket 5 (kale bodem), pakket 6 (gefaseerd maaïen), pakket 7 (hakhout of middelhoutbeheer), pakket 13 (maaïen bij traditioneel vijverbeheer): **oppervlakte** en type object invullen!
- objecten_punten: pakket 4 (knotbomen), pakket 8, 9 of 10 (poel), pakket 11 of 12 (vijver): **aantal** en type object invullen. (Vlakken of lijnen zijn ook mogelijk, maar vul dan zeker het veld 'aantal' in).

Registratienummer - Goedkeuringsdatum

Deze velden worden na goedkeuring van het natuurbeheerplan (of een wijziging ervan) door Natuur en Bos ingevuld.